

Szerkesztőség:
Kaszinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
Bérmentellen leveleket csak ismert kézzel fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kaszinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetéseket díjazás nélkül.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 " "
Negyed évre . . . . . 3 frt.
Egy óra . . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 3 frt.
Egy óra . . . . . 1 ft 30 kr.

Hirdetéseket helyben ártandók.

Arad, szeptember 11.

A diplomácia passiv magatartása a bolgár-ügygel szemben, újabb mintha javára kezdene válni Bulgáriának. A fiatal fejedelem a róla terjesztett előnyös híreknek megfelelőleg, erélyes, mondhatni vaskézzel igyekszik Bulgáriában normalis állapotokat teremteni és minden nap közelebb hozza az országot ahhoz a stadiumhoz, melyben jelentheti majd Európának, hogy a rendes viszonyok között élő Bulgária ismét feltámadt.

A mig pedig I. Ferdinand ezt az ambíciózus munkát folytatja, addig a diplomácia mindössze anynyi életjelt ad magáról, hogy Bismarck kijelenti, miszerint nem hajlandó Oroszország érdekében közvetíteni és a sopheria francia consult, tetszés szerinti szabadságra eresztik.

Más szemüvegben nézve ez a helyzet, az ember önkénytelenül abba a meggyőződésbe jut, hogy a hatalmak, látva az ohajtott változás rendszeres bekövetkezését Bulgáriában, hagyják első Ferdinándot becsúgyó munkájában nyugodtan, belátva végre, hogy a bolgár nép nem egy örökös forradalomra, hanem rendezett állapotokra vágyik és tud tenni is ebben a tekintetben.

Nagyon ohajtaudó volna, hogy a diplomáciai csendnek ez az értelme legyen a bolgár kérdésre nézve.

Tisza Kálmán kormányelnök, — mint Nagyváradról írták lapunknak, — e hó 20-ikán fog nagy-váradai választói előtt megjelenni és nyilatkozni. A kormányelnök ma reggel tér vissza Gesztről a fővárosba.

Ez is a „rendszer”. Csak az volt még hatra, — írja a „Nemzet”, — hogy politikai tökélet is fennszenek Keglevich gróf ismert eljárásából Jókai Mór darabja ellen. Ez is megtörtént. A „P. Napló” azt írja, hogy „ezen ügyben nemcsak az intendáns a hibás; gróf Keglevich az uralkodó rendszert képviseli.” „Azt a rendszert, folytatja lapírunk, — mely nem ismer más ezelt, mint a hatalom meg-

tartását. S aztán beszél a „P. Napló” sok mindent össze-vissza arról, hogy a 48-iki emlékek iránt kivesszett az érzék, az a kormány-előmondván azonban azt is, hogy Jókai, „a kiváló kormánypolitikus”, a mint ő mondja, az „udvar benső embere”, írta ama darabot, melynek szinrehozatalától 1848-ra emlékeztető demonstrációk miatt tart — a „P. Napló”. Az ilyen beszédre igazán nehéz komolyan felelni s azt még a hecbzhajszat jelen napjaiban is csakugyan el lehetne várni a sajtótól, hogy ily szemmel láthatólag absurd vádakat ne tállaljon ki. Mit akarunk elérni annak emlegetésével s hirdetésével, hogy van Magyarországon oly politikai irány, mely e haza multja fényes és nemes emlekeit megtagadja? Talán a magyar nemzet erejét, önértékét akarják emelni ezzel? A 48-iki napok történeti fénye közös java minden magyaroknak, s hogy, a menyinyben azon események feladatokat hártanak a mai generációna, mi módon fogta fel e feladatokat ez a korszak? Arra nézve nézve meg a „P. Napló” a törvénykönyvet s meg fogja találni, hogy az 1848-iki honvédek javára Magyarországot királyilag szentestett költségvetésébe ez az „uralkodó rendszer” vett először rendszeres segélyt. Ez az „uralkodó rendszer” államosította a honvéd-menedékhatást, megkészeztetvén az ott ellátást találó agg bajnokok számát, s ennek a rendszernek hívei soha, semminő körülmények közt, nem kerestek ellentétet a mult emlékeinek való kegyetes áldozás s azon politikához való őszinte ragaszkodás közt, a melynek ösvényén a hazát, a trónt, a törvényességet s az alkotmányosságot most szolgálhatni vélik. A kik akár félfele, akár felele azt hirdetik, s a „P. Napló” azt hirdeti, hogy vannak Magyarországon számot vető politikai tényezők, kik e kettős érzület öntudatos és nemes apóksában ellentétet látnak, azok rosszul ismerik a magyar politikai tényezőket s rossz szolgálatakat tesznek azoknak, a kiknek ezt hirdetik. Ezt — ájtátszatván a kérdést már a politikai térre is — elmondani kötelességünknek tartottuk.

A könyvvásárlás előmozdítása.

Budapestről az alant jegyzett bizottság, a következő felkivás közzétételére kérte fel lapunkat:

Általános a panasz a magyar szépirodalmi és tudományos könyvek csekély kelen-dősége felett és ez a panasz első sorban saját hazai casinókat, olvasóköröket és már művelődési cézből alakult társaságysületeket,

vényszéki ülnök volt; édes anyja Igyártó Klára a legjobb, a legpéldásabb anyák egyike, mit szabadság- és hazaszeretében gazdag fiának lelkes leányainak példája is bizonyít.

E boldog hazaságból született Sándor itt e városban 1823. évi május 5-ik napján, s mert már első gyermekéiben kitűró szendvedély, bizonyos szilajság és erős szívesség is nyilvánult nála, atyja 12 éves korában a naszói katoná nevelő intézetbe küldte, a hol a 4 évi tanfolyam sikeres bevégezése után még egy évet töltött.

Utóbb a báró Bakonyi-féle 33-ik gyalogezredbe soroztatott be, mint ezred kadét, — Máramaros megye közönsége 1840. évi november 30-ik napjáról kelt leveleiben melegen ajánlta őt az ezredtulajdonosnak.

Alig néhány hónapja később, 1842. évi június 21-ik napján atyja folyamodására gróf Vécsy Agoston m. kir. testőrségi főkapitányhoz küld megérni ajánló iratot, kérve, hogy Sándor, tekintettel katonai kiképzetésére és kitűró magaviseletére, atyjának a hosszas közszolgálaton szerzett kitűró érdemeire, a m. k. testőrségbe felvétesse, a hol azon időben megynkök már ketten szolgáltak. E felterjesztést az ezredparancsnokság által kiállított „Conduite” kimutatás is támogatja, mint a mely Asztalos az „ezrednél szivezen látottának, a szolgálatban használható és megbízhatónak jelezte.”

1942. évi május 1-ő napján Asztalost már mint hadnagyot látjuk a m. kir. testőrseregben, a melybe felvételéről József főherczeg nádor értesítette az atyát, a ki ősmert szigoránál fogva a polgári, katonai, hazafüi kötelességek teljesítését 14 pontba foglalva, ezekre fiát maga mezeekette s ezt általa 1842 évi márczius 26-ól keltezte, önkézüleg leíratta és aláíratta.

Asztalos a kir. testőrségnél közkedvelt-ségben részesült, vidám, derült kedélye, férfias határozott jelleme, előzékenysége csakhamar biztositották részére a kartársak szeretetét és becsülését.

Tanulmányait szorgalommal folytatta; a vívás, fegyvertörtetés, lovaglás, a testgyakorlás több neme mindig kedves foglalkozás voltak. Ha a jobb kézzel vívott, rendszeren félnyven állottunk vele szemben; de ha kardját balkezébe fogta, többnyire megvert bennünket.

A testőrségnél töltött éveivel záródik be Asztalos reményteljes ifjúságának első korszaka. Itt készítette elő magát, talán ösztön-szerűleg azokra a nagy időkre, a melyek nem sokára bekövetkeztek, a melyek ő hozzá méltó nehézs feladatokat raktak erős vállaira; itt gyűjtötte azokat a homokszemeket, a melyek-

melyek hivatásukhoz képest a magyar nemzeti érdekeknek és így első sorban a magyar nemzeti irodalomnak apóli és terjesztői lehetnének. Jól tudjuk ugyan, hogy nem egy magyar casinó pénzügyi állapotához mért áldozatkészséggel szavaz meg évenként, néha tetemes összegeket magyar könyvek vásárlására, de tény, hogy mintegy kétezer társas egylet közül hazánkban alig öt száznak van könyvtára és tény, hogy e könyvtárak között is igen sok egyszerűen kislejeztett ajándék-művekből, avagy ügyes üzérkedők által terjesztett szenzációs férczregényekből és hitvány fordításokból áll: oly könyvtárak tehát, mely nemcsak nem felel meg hivatásának, de gyakran a közlést, sőt a közérkölciséget is megmértelyezni képes.

A magyar írók és Művészek Társasága tárgyalás alá vevén ezt a komoly kérdést, az alulirt bizottság által jeleu nyílt felhívást intézi a hazai casinók és olvasókörök t. Elő-nökségeihez, hogy figyelemmel a könyvtárak alapításának és kezelésének nagy fontosságára, emlekeztesse őket a hazai casinók nagy alapítójának Szechenyinek czélzatára, ki nem. mint a magyar casinók jelentékeny részéről ma is elmondhatjuk, „politizáló mokraköröket vagy épen kártyabarlangokat” akart teremteni ez intézménnyel, de a ki tudta, hogy jól vezetve az első sorban a közművelődés érdekeit szem előtt tartó társaságysületek nemzeti létünknek erős oszlopává lehetnek. A művelt nyugat-európai nemzeteknél; az amerikai Egyesült Államok nagy köztársaságában a hatalom alapját a művelt társadalom képezi és e műveltséget a jól szervezett és minduntán feltalálható társaságok és a nyilvános közönyvtárak fejlesztik leginkább; öntudatos és hathatós erővel egészítve ki azt a népevelő hatást, melyet nálunk még csak az iskola, az éretlen gyermekek érdekeinek szolgáló és a fejlődésre képes, és munkabíró ifjak nagy zömét már cserben hagyó iskola vegez.

Nincs rendkívüli eszközökre, nincs rendkívüli anyagi erőre szükség, hogy minden egyes casinó, minél inkább megleljen nemes feladatának és így a magyar társasokörök zöme, a magyar művelt társadalom egyik központja és a közművelődés ügyének terjesztője legyen. Csak akarat szükséges, csak egy pár izéssel és műveltséggel bíró egyén buzgalma. A Gaboriean, Pongon du Terrail, Gondrecourt, Montopin Xaver, Boisgobey, Born-féle s más becsenkök gyárregények helyett, melyek casinóink könyvtárában szá-válal találhatók, ugyanannyi pénzzel kitűró magyar szépirodalmi műveket és nagyszerű külföldi írók magyar fordításait lehetne beszerezni. A könyvkiadókól és magánosoktól

ből később érdemeinek emlékoszlopa emelkedett a — hálás honfiak szívében.

A testőrségnél teljesített szolgálatai után Budapestre jött, a hol édes atyja a jogi pályára igyekezett őt terelni, de ő a jog-tudományok mellett nagy szorgalommal tanulta az olasz nyelvet. Az ő lelkeit is meg-ragadta a „Tengerre magyar!” Szenvedély-telt kábe vihar után vágott s ezért, a ten-gerezt pályára készült. Ez az általa várt, talán előzert vihar csakhamar eljött neki és mindnyájunknak.

A márcziusi napok is Pesten találták őt. Az első 10 honvédszázalaj felállítások mint főhadnagy lépett be a magyar hadseregbe. Szept. 27-én az aradi 20-ik honvédszázalaj-hoz századosnak nevezetvén ki, csakhamar kiérdemelte vitez sarkantyuit.

A Berger cs. altábornagy által védett aradi vár ostromzárására M á r i a s s y október 21-én megkezdvén a készüléteket a következő napon Berger kironott a várból de Z ur i c s és A s z t a l o s által hősiesen visszaveretvén, az ostromzárás teljesen végrehajtott.

Asztalos a lippai szerencsétlen csata után a Maros-völgyön az ellenség által felállított nép megbazolására novemberben kiküldetvén, ezen feladatának sikeres megoldása után, min den parancs nélkül, Erdélybe átszappott, s a rendes határáról által támogatott mőzokat Zámna, élanszólt táborukban — maroknyi csapatával megtámadván s a szanczokat rövid, de véres ütközet után bevénén, az ellenséget szétverte s gazdag zsákmánnyal tért vissza Aradra; December 13-án pedig az új aradi csatában tünteté ki magát vitézségével s ezért és a hősies fegyvertények egész sorozatáért, mint legidősb százados, a zászlóalj vezetésével bizatott meg.

De a következő napon az aradi vár, s melyben december 8-ika óta már löhst étek, a temesvári haderő segélyével az ostrom zár alól felszabadított: miük következtében Pál Miklós tábornok vette át az ostromló magyar hadsereg parancsnokságát.

Es felviradt az aradi dicső nap, Asztalos Sándor nagy napja.

Gál Sándor támadásra indítván hadait, a jobb szárny vezénylését Asztalosra bízta s febr. 8-án már korán reggel megkezdődött az ágyú-rás, mely délig tartott, a midőn ez ellenség gránátjai a város szélén, a mi seregünk háta megett, néhány löszeres kocsi felrobantván, a nemzetörök azt vélté, hogy az ellenség há-tulról is támadja őket, futásnak eredtek, mi

koldult rendszeren értéktelen művek helyét csekélyebb számú, de becesebb könyvek méltán pótolhatnák. Egy-egy encyclopediai mű, szótár, térkép, a Magyarország történelmére, földrajzára vonatkozó fő művek, a helyi monographiák, az önművelődés ez első s általános segédeszközök, szintén nem kerülnek sokba és egészen tudományos művek megszerzése különben sem tartozik a casinók feladatai közé. Es mily más hatása lenne egy kis gondosan megvalogatott könyvtárnak, habár egyelőre csak egy-két száz darabból állana is, mint a mostan legnagyobb részt selejtes, sőt érkölesrontó tartalmu könyvgyűjteményeknek! Es mily hatása lenne később, ha a könyvtár megerősöde valóban komoly férfiaknak is segítségül szolgálhatna!

Lehetetlen, sőt az egyes helyi viszonyok ismerete nélkül igaztalan is volna, ha mi innen a központból általános jellegű tanácsokat akarunk adni a vidéki casinók kezelésére és gyarapítására nézve. Nem is akarjuk. Mi csak arra kerjük Önöket, hogy ne hanyagolják el a kör könyvtárát, mint eddig hazánkban legtöbb helyen történt; igyekezzenek évről évre minél nagyobb összeget fordítani annak czéljaira és mindenek felett művelt tag-társainak véleményét meghallgatva ne bízzák a megindulások többé kevésbé a véletlenre; különösen vegyék bírsát alá a regényfordításokat, melyek két évtized óta irodalmunkban valóságos szométombot képeznek, a melyben az igaz gyönyörök csak szakértő fedezheti fel. Ne feledjék Önök, hogy a társasokörök könyvtárainak nemzeti missiója van; a legtöbb ifju innen nyeri a lelkesedést, vagy a mérget és a legtöbb nő, a jövő nemzedék nevelői, a casinók regényeinek hatása szerint alkotja meg a társas élet hangulatát; ne feledjük, hogy a jövő nemzedék, mely a könyvek nagy hatásáról már tiszta fogalommal fog bini, Önöket teszi felelőssé vidékük műveltségének más állapotáért és az Önök működését fogják megbílyegezni, ha casinójukban ma esetleg kártyázás a fő dolog és a casinó könyvtár értéktelen, vagy épen selejtes művek-ből áll.

Elérkezett az idő, nemzeti létünk jelen műveltségi foka megköveteli már tőlünk, hogy a magyar társas körök szellemi niveauja a közönségesnél és megszokottnál magasabbra emeltessek. Elérkezett az az idő, hogy Önök, a vidéki társadalmi élet hivatászerző vezetői, a közművelődést minél szélesebb körben terjeszteni igyekezzenek. Rendezzenek előadásokat, melyekből a magasabb műveltséggel még nem bíró ifjak és nők az emberiséget moz-gató nagy eszméket és mindenekfelett a magyar haza jelen állapotát megismerni és szeretni tanulják; gondoskodjanak arról, ha

a honvédeket — miután Gál tabornok is el-vezetete lélekjelenlétét — hátrálni kényzerítette.

A sereg zöme, tábornokával együtt Bat-tonyára vonult, honnan Gál egy a bal, mint az Asztalos által vezényelt jobb szárnynak megparancsolta a visszavonulást. A megrémült lakosság nagy része is Battonya felé menekült a pusztító és öldököl ellenség elől.

Ezektől s a derek, bátor Boczkó kor-mánybiztostól megértvén Asztalos a városban történetek, támadásra buzdító beszédet is ísz-tett zászlajához, mit a lelkes Boczkó is víz-hangoztatott.

Asztalos rövid beszédének hatása rend-kívüli volt, mit a menekülő nők, gyermekek jajveszékése még inkább fokozott.

A hősies, a földföltöl iihlettségnek azon csodaszert pillanatái ezek, a midőn az akarat, az elszántság óriási mérvben fokoz-zák az erőt, biztositják a sikert, a midőn a veszélynek, a halálnak uralgó hatalma eltűnik s az átszellemlt hős csak egyre gondol: — a hazafüi köte-lességre.

A csapat mint egy test, egy lélek, állott a végzetes pillanatban. Minden honvéd tekintete az oroszlanbátorságu, okos vezérre volt fűggesztve, ki jobb kezébe ragadva a zászlót, baljába a kardot, arczán a vérfagy-láló nyugodtság kifejezésével, maroknyi de lelkesült csapata élén a nagy utcán a vá-rosta tört, hol az ellenség kartaestülzel fo-gadta őket, de ez még nagyobb erőt adott az elszánt csapatnak. A merre Asztalos, a rasjuk lött golyók záporába haladt, sürü kalászo-ként hullott jobbra-balra az ellenség s a ki-eket a kard éle s a szurony hegye nem ért, azok a befagyott Maroson eszevezetlen futva menekültek és Ó-Árad pár óra alatt megtisz-tult. Nagy sokára Gál tábornok is visszatért meghátrált zászlajával.

Asztalos és az új zászlóalj e dicső tette szabadságharcunk legényesebbjei közé so-rozható, írja Horváth Mihály, Magyarorszá-g függetlenségi történetében” és méltán, mert midőn a meghátrált, részben megfutmodott csapatok parányi része visszafordult és tönkre-vert az ellenség tiszteres haderejét és pedig alig száz ember elvesztésével, míg az ellenség sebesülteji, halottjai az ezert meghaladták, ez a Sadtények legritkább esetei közé tartozik.

Asztalos másny Uj-Aradon is megtá-madta az ellenséget, de ez — a mult napi vereség miatti rémületében ellentállás nélkül a legnagyobb rendtelenségben hátrált, meg sem állván Temesvárig.

E fényes győzelem dicső volt önmagáért is, — következzen en jeicrt annál inkább mert

coll, népkönyvtárak felállítása által, hogy a tanuló ifjúság és a közép is kedvelje meg az olvasást és alkossanak körökben pezsgő életet, mely elvonja a jobb sorsra méltó erők-et a kártya és bor csábjaitól s munkára buzdítsa az ifjakat, kik már-már érteni kez-dik, hogy a nemzetért és a szépért élni a leg-főbb boldogság. Es mindenekfelett rendezze-nek be kis, de valóban beces magyar nem-könyvtár és gondoskodjanak annak öntudatos fejlesztéséről, hogy legyen egy mag, melyből a társasokör óhajtott reformja kiindul.

Ezen csekély, de bizonynal nem áldástal-an feladat az, mely önkre vár, hogy a tár-sasokörök könyvtárainak reformja által fokoza-tonként városuk és vidékük társaséletének új-alakítását is megkísértsék.

Magyar írók és könyvkiadók a mi bizott-ságunk tagjai. A mi felajdulásunk talán tul-zolt és nagyon önző. De nem habozunk azt nyilvánosságra hozni. Úgyünk egyuttal a nem-zeté és tudjuk, hogy önk is hasonlóan gon-dolkoznak; körük tagjainak legjelesebbjei átérzik teljesen, hogy: — nyelvben él a nemzet.

Legyenek azért, ismételve kérjük, gyá-molítóink a magyar irodalom felvirágoztatása érdekében általunk megindított mozgalomban az által is, hogy jelen körvelölünkét gyűlé-sükön tagjaik tudomására hozzák, vita alá bo-csássák, s az eredményt velünk (az írók és Művészek Társaságának helyiségében, Buda-pest, Nemzeti színház bérbáza) közölve, ve-lünk ez ügyben továbbra is érintkezésben ma-radjanak.

Maradunk hazafias tisztelettel. A könyv-vásárlást előmozdító bizottság és annak ne-vében.

Budapestben, 1887. augusztus hó.

Jókai Mór, tisz. elnök. György Aladár, elnök. Dolinay Gyula, titkár.

KÜLFÖLD.

Az ir-kérdés bonyolódik. Az angol közelet az ir kérdésről összefüggő rend-zavarások híre riasztja fel. Egy beültölt nép-gyűlésen került eszüközközésre a sor hatóság és nép aót, s a tanusított ellenállás mértéke bizonyitka az elkeseredésnek, mely a népet a legtöbb szigorú törvényes intézkedés ellen böszíti. Az a végetes, hogy minden ilyen je-lenség a most urmalon felő unonista szövete-ség alakulásának természetellenes voltára irá-nyozza a közgyűlést, s így az egész angol bel-és külpolitikai élet alapjait érinti. A Sa-lisbury-cabinet csak legutóbb is megmutatta ugyan, hogy parlamenti többséget az ir kér-désben nem fenyegeti veszedelem; mindazon-

ezzel Asztalos az aradi vár ostromzárának új-ból felvételét s élemezésének elzárhatását le-hetőz tévén, a várat védő haderőnek kiéhez-tetés általi capitulációját előkészítette. De egy — onél sokkal nagyobb vívmányt is szerzett Asztalos hősiesége. Arad elvesztével a Maros-ronal veszett el, s az aradi várra támaszkod-hatott ellenség előtt az ut főhadzerteletün-kig: Nagyváradig s a kormány és az ország-gyűlés székhelyéig: Debreczenig nyitva, — fedetlen állott. Mind e nagy vesztéséget Asz-talos önfeláldozó, merész elhatározása, ugy-szólván — egy kardcsapással eltörölte.

E dicső tény után Asztalos rögtön a harcztéren örnagyi rangra emeltetett, mit a kormány azonnal megerősített. Maga Kossuth is, 1854. évi márczius 15-én Asztalos részére kiállított bizonylatában azt írja, hogy „O-és Uj-Arad megmentése e g e s z e n A s z t a l o s n a k köszönhető, és hogy e fényes hadi tett által nevét a vitez tettekben gazdag magyar történet-írásban hallhatatlanná tette.” De ezzel nem ért véget Asztalos hősies működésének sorozata.

A temesvári gyárvaros elfoglalása s utóbb július elején, Temesvár ostroma alkalmával tett vitez és fontos szolgálatai újabb és újabb dicsőséget csatoltak korább szerzett érdemeihez, miknek következtében a lezredesés léptetett elő a kevesebb utána fényesen ki-tüntetett hősies vitézsége s vezénylési tettei-ségei méltánylatul a magyar katonai érdem-rend második osztályu keresztjével díszít-tetett.

A kitüntetések egyik legnagyobbika volt ez, ha eszünkbe jut, hogy minő fukarul adományszta a magyar kormány ezen érdem-rendeket annak tudatában, hogy sok esetben, a midőn a hős vezérek csak e l s ő k v o l t a k a z e l s ő k k ö z z ő t t, a honvédek egész seregét kellett volna kitüntetni, vagy a harcban részt vevő zászlóalj mind meg-annyi zászlóira tűzni fel az érozkoszorus ke-reszleteket.

Asztalos utóbb ezredesi rangra emeltetett de a kormányra toltult, akkor már igen súlyos-sakká vált feladatok miatt ezt többé nem le-hetett alakítani is megerősíteni.

Eként teljesítette Asztalos hazafüi kö-telességét, miatt egyik bátyja. Ha mint or-szágyűlési képviselő, Csányi erdélyi kormány-biztos mellé rendelt helyettes, erélylyel, ki-tartó szigorúsággal működve a haza szabadsá-ga érdekében Kolozsvárt elhalt, másik Albert mint vadász-százados, őcease Zeigmond pedig mint honvédhadnagy híven szolgáltak hazánkat, míg növeire: A n n a Mencserné és C z e c z i l i a Csizsár Lajosné mindig lelke-sedve töltötték be honleányi feladataikat.

